

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ІННОВАТИКИ,
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ ТА ІНФРАСТРУКТУРИ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Навчально-наукового інституту інноватики, природокористування та інфраструктури

Василь БРИЧ

“ _____ ” _____ 2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. професора з науково-педагогічної роботи

Віктор ОСТРОВЕРХОВ

“ _____ ” _____ 2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Навчально-наукового інституту новітніх освітніх технологій

Святослав ПИТЕЛЬ

“ _____ ” _____ 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни

“ЗЕМЛЕУСТРІЙ”

Ступінь вищої освіти – “бакалавр”
 Галузь знань: 19 “Архітектура та будівництво”
 Спеціальність: 193 “Геодезія та землеустрій”
 Освітньо-професійна програма: “Експертна оцінка землі та нерухомого майна”

Кафедра економічної експертизи та землевпорядкування

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практичні (год.)	ІРС, год.	Тренінг, КПЗ год.	Самостійна робота студ., год.	Разом, год.	Залік (семестр)	Екзамен (семестр)
Денна	III	5	42	28	3	7	40	120	-	5
Заочна	III	5	8	4			108	120	-	6

31.08.2023

Тернопіль – ЗУНУ, 2023

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалавра галузі знань 19 “Архітектура та будівництво”, спеціальності: 193 “Геодезія та землеустрій”, затвердженої Вченою Радою ЗУНУ (протокол № 9 від 26.05.2021 р.).

Робочу програму склав

Доктор технічних наук, професор кафедри економічної експертизи та землевпорядкування Ігор ПЕРОВИЧ

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри економічної експертизи і землевпорядкування, протокол № 1 від 29 серпня 2023 р.

Завідувач кафедри, докт. екон. наук, професор Борис ЯЗЛЮК

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності Геодезія та землеустрій протокол №1 від 30 серпня 2023р.

Голова групи забезпечення спеціальності, докт. техн. наук, професор

 Ігор ПЕРОВИЧ

Гарант освітньо-професійної програми докт. техн. наук, професор

 Ігор ПЕРОВИЧ

Структура робочої програми навчальної дисципліни «Землеустрій»

1. Опис навчальної дисципліни «Землеустрій»

Дисципліна - Землеустрій	Галузь знань, спеціальність, СВО	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS –4	Галузь знань 19 «Архітектура і будівництво»	Статус дисципліни Нормативна , професійної підготовки Мова навчання українська
Кількість залікових модулів – 4	Спеціальність 193 “Геодезія та землеустрій” Освітньо-професійна програма: Геодезія та землеустрій,	Рік підготовки: Денна – 3 Заочна - 3 Семестр: Денна – 5 Заочна - 5
Кількість змістових модулів – 2	Ступінь вищої освіти – бакалавр	Лекції: Денна – 28 год. Заочна – 8 год Практичні заняття: Денна – 28 год. Заочна – 4 год.
Загальна кількість годин Денна – 120 Заочна – 120		Самостійна робота: Денна – 53 год. Заочна – 108 год. Тренінг, КПЗ – 8 год. ІРС – 3 год.
Тижневих годин – 9 год., з них аудиторних – 4 год.		Вид підсумкового контролю – екзамен

2. Мета і завдання дисципліни «Землеустрій»

2.1. Мета вивчення дисципліни

Мета вивчення дисципліни – набуття фахівцями компетенцій у реалізації державної політики щодо раціонального використання та охорони земель; науково обґрунтованому розподілі земель за цільовим призначенням; формуванні раціональної системи землеволодінь і землекористувань; створенні екологічно сталих агроландшафтів; вдосконаленні земельних відносин.

2.2. Завдання вивчення навчальної дисципліни

Основне завдання навчальної дисципліни є формулювання комплексного сучасного розуміння принципів заповнення та використання даних Землеустрою.

Метою проведення лекційних занять є вивчення основних теоретичних відомостей з ведення та використання даних Землеустрою.

2.3. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни:

– Здатність здійснювати професійну діяльність у сфері геодезії та землеустрою з урахуванням вимог професійної і цивільної безпеки, охорони праці, соціальних, екологічних, етичних, економічних аспектів.

2.4. Передумови для вивчення дисципліни.

Освітній компоненті «Землеустрій» передують вивчення таких пов'язаних освітніх компонент: «Державний земельний кадастр», «Топографія».

2.5. Результати навчання

Результати навчання дисципліни деталізують **такі програмні результати навчання, передбачені відповідним стандартом:**

– Застосовувати концептуальні знання природничих і соціально-економічних наук при виконанні завдань геодезії та землеустрою;

– Знати історію та особливості розвитку геодезії та землеустрою, їх місце в загальній системі знань про природу і суспільство;

– Розробляти документацію із землеустрою, кадастрову документацію і документацію з оцінки земель із застосуванням комп'ютерних технологій, геоінформаційних систем та цифрової фотограмметрії, наповнювати даними державний земельний, містобудівний та інші кадастри..

3. Зміст дисципліни

«Землеустрій»

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи землеустрою.

Тема 1. Основні поняття землеустрою

Мета, завдання, принципи здійснення землеустрою. Основні поняття, функції та визначення системи землеустрою.

Література: 1-15

Тема 2. Організація і регулювання землеустрою.

Виробнича потреба землеустрою. Підстави проведення землеустрою.

Література: 1-15

Тема 3. Документація із землеустрою та її зміст.

Класифікація документації із землеустрою. Учасники процесу обслуговування документації із землеустрою, їх склад, права та обов'язки. Консалтингові послуги з питань землеустрою.

Література: 1-15

Змістовий модуль 2. Організація землеустрою

Тема 4. Стадії робіт у землеустрої.

Підготовчі роботи; складання проекту землеустрою. Перенесення проекту в натуру. Оформлення та видача документації із землеустрою.

Література: 1-15

Тема 5. Виробнича діяльність у землеустрої.

Топографо-геодезичні та картографічні роботи. Інвентаризація земель. Природно-виробничі обстеження земельних ресурсів. Бонітування ґрунтів. Природно-сільськогосподарське районування земель. Зонування території. Технічне та технологічне забезпечення землеустрою.

Література: 1-15

Тема 6. Організація проведення землеустрою.

Землевпорядні роботи на загальнодержавному та регіональному рівнях. Землевпорядні роботи на місцевому рівні. Класифікація проектів землеустрою. Територіальний землеустрій. Внутрішньогосподарський землеустрій. Зокремлений землеустрій.

Література: 1-15

Тема 7. Управління системою землеустрою.

Державне управління землеустроєм. Формування джерел фінансування проведення землеустрою. Правове забезпечення землеустрою. Державний контроль за проведенням землеустрою. Кадрове забезпечення землеустрою.

Література: 1-15

**4. Структура залікового кредиту
з дисципліни “Землеустрій”
Денна форма навчання**

Т е м и	Кількість годин				Тренінг, КПЗ	Контрольні заходи
	лекції	практичні заняття	самостійна робота студента	індивіду альна робота студента		
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи землеустрою						
Тема 1. Основні поняття землеустрою	4	4	7			тести, поточне опитування
Тема 2. Організація і регулювання землеустрою.	4	4	8	1	2	
Тема 3. Документація із землеустрою та її зміст.	4	4	7			
Змістовий модуль 2. Організація землеустрою						
Тема 4. Стадії робіт у землеустрої.	4	4	8	1	2	тести, поточне опитування
Тема 5. Виробнича діяльність у землеустрої.	4	4	7		2	
Тема 6. Організація проведення землеустрою.	4	4	8	1	2	
Тема 7. Управління системою землеустрою.	4	4	8			
Разом	28	28	53	3	8	

Заочна форма навчання

Т е м и	Кількість годин, в т. ч.			
	лекції	практичні заняття	Самостійна робота студента	Тренінг, КПЗ
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи землеустрою				
Тема 1. Основні поняття землеустрою				
Тема 2. Організація і регулювання землеустрою.	2		16	
Тема 3. Документація із землеустрою та її зміст.	2	1	16	
Змістовий модуль 2. Організація землеустрою				
Тема 4. Стадії робіт у землеустрої.		1	17	
Тема 5. Виробнича діяльність у землеустрої.	2	1	16	
Тема 6. Організація проведення землеустрою.	2	1	17	
Тема 7. Управління системою землеустрою.			16	
Разом	8	4	108	

5. Тематика практичних занять

Тема 1. Державні стандарти, норми у сфері землеустрою. Нормативна база для проведення землеустрою в Україні

1. Які нормативно-правові акти регулюють питання землеустрою в Україні?
2. Проаналізуйте Конституцію як основний закон України та правову основу землеустрою.
3. Які основні засади Закону України «Про землеустрій»?

Література: 1-18

Тема 2. Зміст, функції та принципові положення системи землеустрою. Види землеустрою, система землевпорядних органів та їх функції.

1. Який зміст та принципи землеустрою?
2. система землеустрою?
3. Що є об'єктом землеустрою?
4. Хто виступає суб'єктами землеустрою?

Література: 1-18

Тема 3. Зміст, функції та принципові положення системи землеустрою. Види землеустрою, система землевпорядних органів та їх функції, землевпорядний процес.

1. Які існують види документації із землеустрою.
2. Класифікація документації із землеустрою.
3. Що являє собою землевпорядний процес?

Література: 1-18

Тема 4. Категорії земель в Україні. Цільове призначення.

1. Які існують категорії на землю в Україні?
2. Види цільового призначення.
3. Які землі відносять до земель сільськогосподарського призначення?

Література: 1-18

Тема 5. Управління у сфері землеустрою: діяльність підприємств у сфері землеустрою

1. Хто має право виготовляти проекти землеустрою.
2. Які існують вимоги до проектної та технічної документації із землеустрою?
3. Порядок виготовлення проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки.

Література: 1-18

Тема 6. Порядок проведення землеустрою на регіональному рівні.

1. Які землевпорядні роботи проводяться на регіональному рівні.
2. Класифікація проектів землеустрою.
3. Які Ви знаєте види документації із землеустрою.

Література: 1-18

Тема 7. Фінансове та кадрове забезпечення землеустрою.

1. Які формування джерел фінансування проведення землеустрою Ви знаєте.
2. Державний контроль за проведенням землеустрою.
3. Кадрове забезпечення землеустрою.

Література: 1-18

1. Комплексне практичне індивідуальне завдання (КПІЗ)

Комплексне практичне індивідуальне завдання з навчальної дисципліни “Землеустрій” виконується самостійно кожним студентом на основі вибірових даних. Метою виконання КПІЗ є оволодіння навичками застосування принципів, методів та інструментів ведення ДЗК для розв'язку практичних завдань, набуття умінь застосовувати дані знання у суміжних дисциплінах, а також усвідомлювати науковий підхід до вивчення цілісності явищ та законів навколишнього середовища. КПІЗ оформляється у відповідності із встановленими вимогами. В процесі виконання та оформлення КПІЗ студент може використовувати комп'ютерно-інформаційні технології.

2. Самостійна робота

1. Мета, завдання, принципи здійснення землеустрою.
2. Основні поняття, функції та визначення системи землеустрою.
3. Виробнича потреба землеустрою.
4. Підстави проведення землеустрою.
5. Класифікація документації із землеустрою.
6. Учасники процесу обслуговування документації із землеустрою, їх склад, права та обов'язки.
7. Консалтингові послуги з питань землеустрою.
8. Підготовчі роботи; складання проекту землеустрою.
9. Перенесення проекту в натуру.
10. Оформлення та видача документації із землеустрою.
11. Топографо-геодезичні та картографічні роботи. Інвентаризація земель.
12. Природно-виробничі обстеження земельних ресурсів.
13. Бонітування ґрунтів.
14. Природно-сільськогосподарське районування земель.
15. Зонування території.
16. Технічне та технологічне забезпечення землеустрою.
17. Землевпорядні роботи на загальнодержавному та регіональному рівнях.
18. Землевпорядні роботи на місцевому рівні.
19. Класифікація проектів землеустрою.
20. Територіальний землеустрій.
21. Внутрішньогосподарський землеустрій.
22. Зокремлений землеустрій.
23. Державне управління землеустроєм.
24. Формування джерел фінансування проведення землеустрою.
25. Правове забезпечення землеустрою.
26. Державний контроль за проведенням землеустрою.
27. Кадрове забезпечення землеустрою.

Організація і проведення тренінгу

Тренінг (англ. *training*) – це запланований процес модифікації (зміни) відношення, знання чи поведінкових навичок того, хто навчається, через набуття навчального досвіду з тим, щоб досягти ефективного виконання в одному виді діяльності або в певній галузі. Тренування (від англ. to train – виховувати, навчати) – комплекс вправ для тренування в чому-небудь. Тренування – система підготовки організму людини з метою пристосування його до підвищених вимог і складних умов роботи й життя.

Порядок проведення тренінгу

1. **Вступна частина** проводиться з метою ознайомлення студентів з темою тренінгового заняття.

2. **Організаційна частина** полягає у створенні робочого настрою у колективі студентів, визначенні правил проведення тренінгового заняття. Можлива наявність роздаткового матеріалу у вигляді таблиць, бланків документів.

3. **Практична частина** реалізується шляхом виконання завдань у групах студентів з певних проблемних питань теми тренінгового заняття.

4. **Підведення підсумків.** Обговорюються результати виконаних завдань у групах. Обмін думками з питань, які виносились на тренінгові заняття.

8. Методи навчання

У навчальному процесі використовуються: лекції, практичні та індивідуальні заняття, групова робота, реферування, а також методи опитування, тестування, ділові ігри тощо.

9. Комплексне практичне індивідуальне завдання (КПЗ)

Комплексне практичне індивідуальне завдання (надалі КПЗ) є видом позааудиторної індивідуальної роботи студента навчального чи навчально-дослідницького характеру, яке використовується в процесі вивчення програмного матеріалу навчального курсу і є окремим заліковим модулем з дисципліни.

Комплексне практичне індивідуальне завдання (надалі КПЗ) є невід'ємною частиною навчального процесу і розцінюється як серйозне осмислення набутих знань отриманих студентом при вивченні дисципліни «Землеустрій».

КПЗ є одним із засобів оволодіння навчальним матеріалом. Навчальний час, відведений для КПЗ, регламентується Планом підготовки студентів з дисципліни «Землеустрій».

Зміст та обсяг КПЗ з вивчення даної дисципліни узгоджується з іншими видами навчальної діяльності студентів. У зв'язку з цим планування, організація і реалізація КПЗ є найважливішим завданням у навчанні студента. КПЗ забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення курсу: підручники, навчальні та методичні посібники, опорні конспекти лекцій тощо.

Метою КПЗ є самостійне вивчення частин(и) програмного матеріалу, систематизація, поглиблення, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань студента з дисципліни «Землеустрій» та розвиток навичок самостійної роботи.

КПЗ – це завершена теоретично-практична робота в межах навчальної програми дисципліни, яка виконується на основі знань, умінь і навичок, отриманих у процесі лекційних, семінарських та практичних занять, охоплює декілька тем або зміст навчальної дисципліни «Землеустрій» в цілому. Для того, щоб виконання КПЗ було ефективним, студенту необхідно виконати ряд умов, до яких можна віднести наступні:

- ♣ методично правильно організувати свою роботу по виконанню КПЗ;
- ♣ забезпечити виконання індивідуальних завдань з метою перетворення цього процесу в процес творчий;
- ♣ самоконтроль та контроль з боку викладача за процесом виконання КПЗ та інших заходів, що заохочують студента на його якісне виконання.

Специфіка виконання КПЗ передбачає інтенсивну роботу студентів із першоджерелами, із законодавством і матеріалами практики, що часто не містять готових відповідей.

Виконання КПЗ передбачати максимальну активізацію пізнавальної діяльності студентів, сприяє ефективному виробленню навичок первинної обробки інформації, роботи із документами, умінь узагальнювати і інтегрувати отриману інформацію.

В ході виконання КПЗ студент глибше пізнає суть навчальної дисципліни «Землеустрій», вивчає фундаментальні засади організації роботи землеустрою.

10. Методи оцінювання

У навчальному процесі використовуються: лекції, практичні та індивідуальні заняття, групова робота, реферування, а також методи опитування, тестування, ділові ігри тощо.

У процесі вивчення дисципліни “Землеустрій” використовуються наступні методи оцінювання навчальної роботи студентів:

- поточне тестування та опитування;
- залікове модульне тестування та опитування;
- оцінювання виконання КПЗ;
- ректорська контрольна робота;
- підсумковий екзамен;
- інше.

11. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів і перескладання: Для виконання індивідуальних завдань і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів відбувається з дозволу дирекції інституту за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: використання друкованих і електронних джерел інформації під час контрольних заходів та екзаменів заборонено.

Політика щодо відвідування: відвідування занять є обов’язковим компонентом оцінювання. За об’єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу та дозволу дирекції інституту.

12. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

В процесі вивчення дисципліни “Землеустрій” використовуються наступні методи оцінювання навчальної роботи студента: тестування та опитування; залікове модульне тестування та опитування; оцінювання виконання КПЗ; ректорська контрольна робота, екзамен.

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни “Землеустрій” визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2 (ректорська контрольна робота)	Заліковий модуль 3 (підсумкова оцінка за КПЗ, враховуючи поточне опитування)	Заліковий модуль 4 (письмовий екзамен)	Разом
20 %	20 %	20 %	40 %	100 %
1. Усне опитування під час заняття (4 теми по 10 балів макс. 40 балів). 2. Письмова робота макс. 60 балів	1. Усне опитування під час заняття (6 тем по 10 балів макс. 60 балів). 2. Тестові завдання (20 тестів по 2 бали за тест – макс. 40 балів).	1. Написання та захист КПЗ макс. 80 балів. 2. Виконання завдань під час тренінгу макс. 20 балів	Тестові завдання (20 тестів по 3 бали за тест – макс. 60 балів). Завдання 1 макс. 20 балів) Завдання 2 макс. 20 балів)	

Шкала оцінювання:

За шкалою Університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

а. Перелік наочних матеріалів та методичних вказівок

№	Найменування	Номер теми
1.	Проектор ViewSonic PJ 7223	1-7
2.	Підключення до комп'ютера на процесорі Intel Celeron CPU G540 (2,5 GHz RAM 2Gb, HDD 500 Gb).	1-7
3.	Монітор Philips 193vV5LSB2	1-7
4.	Програмне забезпечення базових інформаційних технологій: MS Office, телекомунікаційне програмне забезпечення (Internet Explorer, Opera, Google Chrome, Firefox).	1-7
5.	Інформаційні портали з відкритим доступом: https://map.land.gov.ua/ - Публічна кадастрова карта України; http://www.torgy.dazru.gov.ua/auction - Інформаційний портал проведення земельних торгів; https://ngo.land.gov.ua/uk/ - Портал нормативної грошової оцінки землі с/г призначення	1-7

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Бусуйок Д. Управлінські та сервісні правовідносини в земельному праві України: монографія. К.: Ніка-Центр, 2017. 352 с.
2. Третяк А. М. Теоретичні засади землевпорядного процесу: [монографія] / А. М. Третяк, Й. М. Дорош, Р. А. Третяк; під заг. ред. А. М. Третяка. — Херсон: ОЛДІ- ПЛЮС – 2017. — 268 с.
3. Гавриш Н. С. Використання, відтворення та охорона ґрунтів в Україні: теоретико-правові аспекти: монографія. Одеса: Юрид. л-ра, 2016. 398 с.
4. Земельна політика європейського співтовариства: принципи, проблеми, реалізація: монографія / А. Г. Мартин [та ін.]. К.: Компринт, 2017. 159 с.
5. Котикова О. І. Моніторинг та оцінка сталості розвитку сільськогосподарського землекористування регіонів України // Економіка АПК. 2017. №5. С. 24-32.
6. Моніторинг земельних відносин в Україні. 2016-2017: статистичний щорічник / Програма «Підтримка прозорого управління земельними ресурсами в Україні». К.: 2018. 168с.
7. Наукові дослідження з моніторингу та обстеження сільськогосподарських угідь України за результатами X туру (2011-2015pp.) / за редакцією І.П.Яцука. К.: ДУ «Інститут охорони ґрунтів України», 2018. 66с.
8. Управління земельними ресурсами : конспект лекцій (для магістрів спеціальності 193 – Геодезія та землеустрій) / І. С. Глушенкова, Т. В. Анопрієнко, І. В. Кошкалда, О. М. Трегуб; Харків. нац. ун-т. міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018. – 85 с.
9. Spenser William P. Забезпечення сталого розвитку аграрного сектору: досвід аграрної політики США William P. Spenser, E. A. Кіреєва Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики. 2016. №9. С. 20-29.

10. Stupen M. Development of land planning of especially valuable lands in agriculture / M. Stupen // MOTROL. Commission of Motorization and Energetics in Agriculture. — 2017. — Vol. 19. — No. 1. P. 49–54.
11. Zemelka G. Environmental monitoring and management-environmental engineering education at CUT Kraków, Poland. Global journal of engineering education. 2016. Vol. 18, № 1. P. 35–39.
12. Конституція України [Електронний ресурс] : Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. – Електронні текстові дані. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>, вільний. – (дата звернення: 26.09.2019). – Назва з екрана.
13. Земельний кодекс України [Електронний ресурс] : Закон України від 25.10.2001 № 2768-III. – Електронні текстові дані. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2768-14>, вільний. – (дата звернення: 26.09.2019). – Назва з екрана.
14. Про землеустрій [Електронний ресурс] : Закон України від 22.05.2003 № 858-IV. – Електронні текстові дані. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/858-15>, вільний.
15. (дата звернення: 26.09.2016). – Назва з екрана.

Інформаційні ресурси

1. Верховна Рада України : офіційний сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>.
2. Офіційний сайт Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://land.gov.ua/usi-novyny.html>.
3. Публічна кадастрова карта України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://map.dazru.gov.ua/kadastrova-karta>.